

Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 49 16 Νοεμβρίου 2000

Τό πικρό άνθος

Σας προβληματίσε ποτέ τό τραγικό καί τραυματικό φαινόμενο; Μέσα στους πλουμιστούς κήπους τῆς εὐημερίας μας ἀνθεῖ τό πικρό άνθος τῆς αὐτοκτονίας. Μέσα στόν πρωτόγνωρο πλοῦτο, στήν περισσή ἀνεση, στόν ἀσταμάτητο τουρισμό καί στή διαρκή ἐναλλαγή τῶν ἐντυπώσεων, στό ἐλεύθερο κυνήγι τῆς χαρᾶς καί στήν ὑπέρβαση τῶν συνειδησιακῶν ἐνοχλήσεων, μιά μεγάλη φάλαγγα συνανθρώπων μας, ἐγκαταλείπει τή λεωφόρο τῶν αἰσθήσεων καί λοξοδρομεῖ στό μονοπάτι τῆς φυγῆς καί τῆς αὐτοκαταστροφῆς. "Ολοι αὐτοί λένε ὅχι στό σχῆμα τῆς εὐμάρειας, πού ἀποτελεῖ τό μοναδικό ὄραμα καί τή μοναδική ἐπιδίωξη τούτης τῆς ἱστορικῆς καμπῆς καί αὐτοπαράδινονται, δίχως ἐλπίδα καί δίχως προσδοκία στά γαμπρά νύχια τοῦ θανάτου.

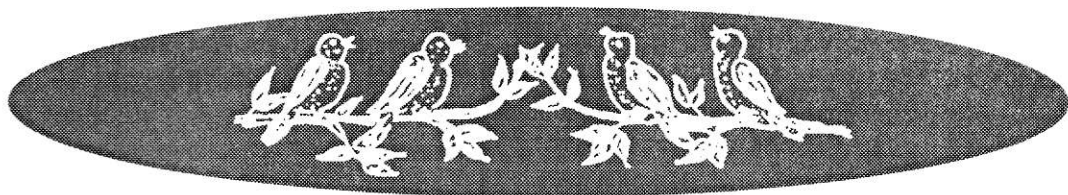
Οἱ στατιστικές, πού ταξινομοῦν τίς σχετικές πληροφορίες καί ἀπαντοῦν στήν παγκόσμια ἀνησυχία μέ ἀριθμούς καί μέ περιγραφές περιστατικῶν, μᾶς ἐνημερώνουν, ὅτι στίς χῶρες τῆς μεγαλύτερης εὐημερίας εἶναι ἀνεβασμένο τό ποσοστό τῶν αὐτοκτονιῶν. "Ανθρωποι, πού βημάτισαν σέ τεχνητούς παραδείσους καί δέν ἀναμετρήθηκαν μέ τό μαῦρο σκιάχτρο τῆς ἀνέχειας, δέν πείνασαν, δέν ἔμειναν ἄστεγοι, δέ σύρθηκαν στά ράντζα κάποιων νοσοκομειακῶν διαδρόμων, θεώρησαν πῶς δέν ἔχει νόημα τό, ἄνετο μέν, ἀλλά δίχως νόημα, πρόσκαιρο περιδιάβασμα στίς πολύχρωμες βιτρίνες

του σημερινού κόσμου. Καί, μέ τόν ένα ή τόν άλλο τρόπο, ἔκοψαν τό νῆμα τῆς ζωῆς τους καί τῆς εὐμάρειάς τους καί αὐτοπαράδόθηκαν στόν ὀλοσκότεινο ὄδη.

Η σύγχρονη ἐμπειρία καταγράφεται στό βιβλίο τῆς ἱστορίας μέ τήν ὑπογράμμιση τῆς τραγικότητος. Οἱ αὐτοκτονίες δέ γίνονται στίς φτωχές χῶρες. Τά δελτία τῶν εἰδήσεων δέν πληροφοροῦν τήν οἰκουμένη, ὅτι ἄνθρωποι, πού λιμοκτονοῦν, ἄνθρωποι, πού ἔχουν γιά στέγη τόν οὐρανό καί γιά ροῦχο τά κουρέλια, πέφτουν σέ τέτοιον σκοτισμό ἀπόγνωσης, πού δέ διακρίνουν μπροστά τους μονοπάτια λύτρωσης. Πού ἀφήνονται ἀσυγκράτητοι στό σχεδιασμό τῆς φυγῆς καί προκρίνουν τό γκρέμισμα στό χάος τῆς αὐτοκτονίας. Οἱ πεινασμένοι ἀγωνίζονται καί κάποτε νικοῦν. Οἱ ἄστεγοι μοχθοῦν καί κάποτε ἀποκτοῦν στέγη. Οἱ ἀπελπισμένοι ἀνοίγουν τά φτερά τῆς ἐλπίδας καί κάποτε μετακομίζουν ἐκεῖ, πού φωτίζουν καί θερμαίνουν οἱ ἀκτίνες τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἐραστές καί οἱ κατακτητές τῆς εὐμάρειας, μετά τόν κόρο καί τήν ἀηδία, ἐπιχειροῦν τή φυγή. Τή δολοφονία τῆς ἰδίας τους τῆς εὐμάρειας. Τήν ἐκούσια παράδοση στό θάνατο.

Καί τό παράδοξο. Κανένas δέν ἀσχολεῖται μέ τήν ἀναζήτηση τῶν αἰτίων. Κανένas δέν ψάχνει νά βρεῖ, γιατί οἱ σημερινοί ἄνθρωποι, μέσα στόν πλοῦτο καί τήν ἄνεση, πνίγονται ἀπό τό αἶσθημα τῆς ἀπελπισίας καί τρέχουν πρός τό θάνατο. Κανένas δέν ἀποτολμάει τήν ὑπεύθυνη πράξη, νά ὑποβάλει σέ ἔρευνα τά δομικά στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ μας, τῆς ὑλοκρατίας καί τῆς εὐμάρειας, γιά νά διακριβῶσει ἂν μποροῦν νά γεμίσουν τίς καρδιές καί νά νοσηματίσουν τή μιὰ καί μοναδική πορεία στίς γειτονιές τοῦ πλανήτη μας. Οἱ ἔρευνες, πού χρηματοδοτοῦνται ἀπό τούς μεγάλους ὀργανισμούς καί ὑλοποιοῦνται στά ἐπιστημονικά καί στά τεχνολογικά ἐργαστήρια, ἐξαντλοῦνται στήν ἀποκρυπτογράφηση τῶν μυστικῶν τοῦ ὑλικοῦ κόσμου. Ὅμως, καμμιά ἔρευνα δέ χρηματοδοτεῖται καί δέ μεθοδεύεται, γιά νά διακριβῶσει κατά πόσο τό σχῆμα τοῦ πολιτισμοῦ, πού ἔπλασαν τά διαπλεκόμενα παγκόσμια συμφέροντα καί οἱ σκοπιμότητες τῆς πολιτικῆς, ἐναρμονίζεται μέ τίς ἐφέσεις τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς καί μέ τίς ἀγωνίες της, πού τήν φέρνουν στόν ἀκρότατο βράχο, στό ἀποφασιστικό πέρασμα εἴτε πρός τή ζωή εἴτε πρός τό θάνατο.

Αὕτῃ ἡ ἀτολμία διερεύνησης τῶν σχημάτων, πού πλάσαμε μέ κριτήρια στίς ποικίλες σκοπιμότητες, εἶναι ἡ ἀρρώστια τῆς ἐποχῆς μας. Καί σ' αὕτῃ πρέπει νά χρεωθεῖ καί τό τραγικό φαινόμενο τῶν αὐτοκτονιῶν μέσα στίς κοινωνίες τῆς ἀφθονίας καί μέσα στήν ὑπερδιαφήμιση τῆς εὐμάρειας.

Ἡ φαλκίδευση τοῦ λόγου

Τό ποικίλο σχόλιο, πού σύρθηκε στὶς λεωφόρους καὶ στὰ μονοπάτια τῆς πληροφορικῆς, ὅταν, στὶς 13 Ὀκτωβρίου, ἔπese τὸ παραπέτασμα τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔκλεισαν οἱ κάμερες, δημοσιοποίησε τὸ σὸκ τῆς ἀποτυχίας της. Τῇ διέγραψε ἀπὸ τὸ κατάστιχο τῶν Ἁγιοπνευματικῶν Συνόδων. Τῇ σκιαγράφησε ὡς ἱστορικὴ ἐγγραφή ἀνεπίστροφης παρακμῆς καὶ ὡς τυπικὸ δείγμα σκοτεινῆς διαπλοκῆς. Καὶ τὴν παρέπεμψε στὸν κάλαθο τῶν ἐποχιακῶν ἀπορριμάτων.

Ἀνακοινώθηκε ἀπὸ τὰ ΜΜΕ ἡ Συνέλευσή της καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸ πλήρωμα δέ συγκινήθηκε. Πραγματοποιήθηκαν οἱ συνεδριάσεις της καὶ ὁ λαὸς δέν ἔγινε ἀποδέκτης μηνύματος. Ἐκλείσαν οἱ πόρτες της καὶ δέν ἀπόμεινε γεύση χαρισματικῆς στὰ πικραμένα χεῖλη του. Ἀντίθετα, τὰ χαιρέκακα σχόλια τῶν ἀπίστων καὶ οἱ μελαγχολικὲς διαπιστώσεις τῶν πιστῶν διασταυρώθηκαν στὶς πολύχρωμες ὁδόνες καὶ στὰ τυπωμένα σεντόνια τῶν ἐφημερίδων. Καί, μέ τὸ κύλισμά τους, ἀφάνισαν τὰ ἐνυπόγραφα σημάδια τῆς ἀποστολικῆς ἐντιμότητος καὶ τῆς ἀξιοσύνης ἀπὸ τίς ταυτότητες τῶν σημερινῶν Ἐπισκόπων τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ Συνοδικοῦ ἔργου

ὕπηρξε «μεῖον». Ἡ κρίση γιὰ τὰ πρόσωπα καὶ γιὰ τὴ Συνοδική τους εὐαισθησία, ἀρνητικὴ.

✠

Ἐπιφυλάσσομαι, σέ σειρά ἄρθρων, νὰ ἐκδιπλώσω κάποια στοιχεῖα, θεολογικά καὶ ἱστορικά ράκη, τὰ ὁποῖα συρράπτονται ἄκομψα καὶ ἄτεχνα στὸ «διερρηγμένον χιτῶνα», πού ἐμφανίζει στὸ λυκαυγὲς τῆς τρίτης χιλιετίας ἡ ἑλληνικὴ Ἱεραρχία. Ἡ παρουσίασή τους δέν ἀποβλέπει στὸ διασυρμό. Θὰ εἶναι κατάδεση ὑπεύθυνη τῶν ντοκουμέντων, πού ἀποδεικνύουν τὴν παρακμὴ. Καὶ μερισμὸς τῆς ὁδύνης μέ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Σέ τοῦτο, τὸ πρῶτο κείμενο, θὰ ἀναφερθῶ στὴ φίμωση τοῦ ὑπεύθυνου Συνοδικοῦ λόγου καὶ στὴ φαλκίδευση τῆς Συνοδικῆς ψήφου, πού μεθοδεύτηκε καὶ ἐπιβλήθηκε στὴν ὁλομέλεια ἀπὸ τὸν προκαθήμενο. Στὴν πρωτότυπη, τεχνητὴ σιωπῇ, πού λειτούργησε ὡς ἐξαναγκασμὸς τοῦ προεδρείου πρὸς τὰ μέλη καί, ἀντανакλαστικά, ὡς ἀντίδραση τῶν μελῶν πρὸς τὸ προεδρεῖο. Στὴ σκόπιμη συρρίκνωση τοῦ χρόνου τῶν διασκέψεων ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο καὶ πρόεδρο, καὶ τὴν ὑπουλη συμπίεση τοῦ δικαιώματος ἐλεύθερης ἐκφρασης ἀπὸ μέρους τῶν Συνοδικῶν μελῶν. Καὶ στὴν αἰδήμονα ἢ μὴ αἰδήμονα ἀποσιώπηση τῆς διαφωνίας ἀπὸ

κείνους, πού ἔχουν τό δικαίωμα, ἤ, σωστότερα, τήν ὑποχρέωση νά κρίνουν μέ ἀντικειμενικότητα καί μέ φόβο Θεοῦ. Στήν ἐγωϊστική, ἀκατάσχετη ἐκπομπή μονολόγου ἀπό τήν προεδρική καθέδρα, μέ τή σκοπιμότητα νά φραγεί ἡ δίοδος τῶν κυμάτων τῆς ἀντίδρασης. Καί στή μελετημένη καί σκηνοθετημένη ἐγκατάλειψη τοῦ ἀλαζόνα ἡγεμόνα στήν κατωφερική διαδρομή τοῦ αὐτοεπαίνου του, γιά νά σκοντάψει κάποια μέρα στό ἀδιέξοδο καί νά ἀναγκαστεῖ νά ὁμολογήσει ντροπιασμένος τήν ἥττα του.

Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, τό βαρὺ αὐτό ἐκκλησιαστικό Σῶμα, πού ἱστορικά καί ἐκκλησιολογικά συνοδεύεται μέ περγαμηνές Ἀγιοπνευματικῆς παρουσίας καί ἐγγίζει τήν ἐπικαιρότητα φορτισμένη μέ τίς προσευχές τῶν Ἀγίων Πατέρων καί μέ τό νέκταρ τοῦ θεολογικοῦ λόγου τους, κατολίσθησε τόν περασμένο Ὀκτώβριο στήν ἄβυσσο τῆς πνευματικῆς ἀδράνειας καί κινήθηκε μηχανικά στά χνάρια τῆς κοσμικῆς διαπλοκῆς.

Θεμελιακές ἀρχές τῆς Συνοδικῆς λειτουργίας εἶναι ἡ ἐλεύθερη ἐκφραση τῆς γνώμης ἀπό τοὺς Συνοδικούς Συνέδρους καί ἡ ἀνεπηρέαστη καί ὑπεύθυνη χρήση τῆς Συνοδικῆ ψήφου. Ἄν αὐτά δέ λειτουργήσουν, δέ λειτουργεῖ ἡ Σύνοδος. Ἄν αὐτά φαλκιδευτοῦν, βλασημεῖται τό Ἅγιο Πνεῦμα, πού ἐμπνέει καί καθοδηγεῖ τοὺς Ἐπισκόπους στήν ἀπρόσκοπτη ἄσκηση τοῦ Συνοδικοῦ τους διακονήματος.

Στή συγκεκριμένη περίπτωσι, τά δύο αὐτά Ἀγιοπνευματικά προνόμια τῶν Συνοδικῶν Ἐπισκόπων φαλκιδεύτηκαν καί στραγγαλίστηκαν.

Ἡ πρώτη καταλυτική αὐθαιρεσία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, πού γκεττοποίησε τοὺς Συνοδικούς Συνέδρους καί τοὺς στέρησε τήν ἐλευθερία τοῦ λόγου καί τό δικαίωμα τῆς ἀδέσμευτης ψήφου κατὰ τή Συνέλευση τοῦ Ὀκτωβρίου: Κολόβωσε τίς μέρες τῶν συνοδικῶν διασκέψεων. Ἀπό δέκα, τίς περιορίσε σέ τέσσερες. Αὐθαίρετα. Γιά νά μὴν ὑπάρξουν χρονικά περιθώρια ἀμφισβητήσεων. Γιά νά ἀποφύγει τήν κριτική. Καί γιά νά μὴ παρεσχεθεῖ ἡ εὐχέρεια, νά τεθοῦν δύσκολα ἐρωτήματα.

Ἡ δεύτερη: Ἀφῆσε ἐκτός ἡμερήσιας διάταξης καυτὰ θέματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπικαιρότητας. Ὅλα τά προβλήματα, πού ἔπρεπε νά περάσουν ἀπὸ τήν κρίσάρα τοῦ διαλόγου καί τοῦ ἀντιλόγου καί νά διαμορφωθοῦν σέ ἀποφάσεις μέ ἐλεύθερη καί ὑπεύθυνη διαχείριση τῆς ψήφου.

Καί ἡ τρίτη: Μέ πονηρό τέχνασμα καί μέ τήν ὑποβολή ἄσχετου ἐρωτήματος, ὑπέκλεψε τήν ψήφο τους.

Σχεδιάζοντας τή συγκεκριμένη Συνέλευση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ κ. Χριστόδουλος, γέμισε τίς πολλές ὥρες μέ διαλέξεις σχολινοτενεῖς, τύπου ἐπιμορφωτικοῦ σεμιναρίου. Καθόρισε, ὁλόκληρη ἡ πρώτη μέρα νά καλυφθεῖ μέ τήν ἱστορική ἀναδρομὴ στά 150 χρόνια τῆς λειτουργίας τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μέ ἓνα θέμα, καθαρά ἱστορικό, πού θά μπορούσε νά ἀναπτυχθεῖ σέ ἀνοιχτό φόρουμ τῆς πρωτεύουσας ἢ κάποιας ἐπαρχιακῆς πόλης καί σέ εὐρύτερο φάσμα ἀκροατῶν. Δέσμευσε καί τήν τελευταία μέρα τῆς Συνέλευσης μέ ἐκλογές Ἐπισκόπων. Καί

ἀπόμειναν δυό μόνο μέρες για Συνοδική διάσκεψη. Για εισηγήσεις, για συζητήσεις και για ψηφοφορίες. Χρόνος ανεπαρκέστατος για ένα τόσο μεγάλο σχήμα και σέ μια εποχή μέ θουνό τίς ἀμφισβητήσεις και τίς δυσχέρειες. Μα-νουβράρισε, ώστε οί δυό μέρες νά κυλήσουν σέ γραμμές ἄγονες, σέ κλίμα χαλαρότητας και σέ διάλογο προσχεδιασμένο.

Ὡς προνομιακό του ρόλο κατακράτησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος τή μέγιστη μερίδα τοῦ συνεπτυγμένου συνεδριακοῦ χρόνου. Καί τόν κάλυψε μέ μονόλογο. Μέ τό κλωθογύρισμα στόν τόπο τοῦ ἐγκλήματος. Στίς παρορμητικές πρωτοβουλίες του τοῦ πενταμήνου. Πού τίς δρομολόγησε, δίχως νά πάρει τήν ἔγκριση τοῦ Ἀνώτατου Διοικητικοῦ Σώματος. Καί πού ἔφεραν τή διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας στήν καθολική ἀπομόνωση.

Δέν κάνουμε κρίση τούτη τή στιγμή, ἄν ἔπρεπε ἢ δέν ἔπρεπε νά ὀργανωθεῖ τό δημοψήφισμα. Αὐτό ἔπρεπε νά τό ἀποφασίσει ὑπεύθυνα ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, πού εἶναι ἡ ἀνώτατη ἐκκλησιαστική ἀρχή. Ἀλλά δέν τό ἀποφάσισε. Γιατί τό προχώρησε ὁ κ. Χριστόδουλος, αὐτόβουλα, σέ συνεννόηση μέ τούς ἀδελφούς του τῆς Χρυσοπηγῆς, χωρίς νά ζητήσῃ τήν ἔγκριση τοῦ ὑπεύθυνου διοικητικοῦ Σώματος. Μέ τήν πράξη του αὐτή ὑποτίμησε καί ὑποβάθμισε τούς Συνοδικούς ἀδελφούς του καί περιφρόνησε καί ἐξουθένωσε τόν ἱερό θεσμό τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Πρόσβαλε τήν Ἀγιοπνευματική λειτουργικότητά της. Καί τήν ἀποψίλωσε ἀπό τό ἐκκλησιαστικό κύρος της.

Ἡ μόνη πρωτοβουλία, πού ψηφίστηκε καί ἐγκρίθηκε ἀπό τήν ὀλομέλεια-ἔστω διά βοῆς-κατά τήν ἑκτακτη Σύνοδο τοῦ Σώματος στίς 6 Ἰουνίου τοῦ 2000, ἦταν ἡ ὀργάνωση τῶν δυό συλλαλητηρίων, στήν Ἀθήνα καί στή Θεσσαλονίκη. Καί ἐκεῖνος, ὡς ὀμιλητής, κατά τό συλλαλητήριο τῆς Ἀθήνας, τό ὀμολόγησε. Σέ στιγμή ἑξαψης καί δυσκυβέρνητης ὀργῆς, ἀπέιλησε τήν κρατική ἐξουσία, ὅτι ἄν δέν συγκατατεθεῖ σέ διάλογο καί ἄν δέν υἱοθετήσῃ τίς μετριοπαθεῖς(!) προτάσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης, θά ἀντιμετωπίσει τή δυναμικότερη ἐξέγερση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος. Τότε ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος καί ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας θά ἀποφασίσουν τή συλλογή ὑπογραφῶν, πού θά ἀπαιτοῦν τή διενέργεια δημοψηφίσματος.

Αὐτά ἐλέχθησαν στήν Πλατεία Συντάγματος, μπροστά στό συγκεντρωμένο πλῆθος ἀπό τόν προκαθήμενο.

Ἀλλά, ἀπό τότε, ἴσαμε τήν 10η Ὀκτωβρίου, ἡ Ἱεραρχία δέν συνεδριάσει. Καί τό σχέδιο γιά τή συλλογή τῶν ὑπογραφῶν δέν πέρασε ἀπό τήν κρίση τῶν μελῶν της καί ἀπό τή δοκιμασία τῆς ψήφου τους. Καί, ὅμως, στίς 14 Σεπτεμβρίου ἄρχισε ἡ διαδικασία συλλογῆς τῶν ὑπογραφῶν. Αὐθαίρετα. Χωρίς Συνοδική ἐξουσιοδότηση. Μέ τήν πρωτοβουλία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί τοῦ στενοῦ περιβάλλοντός του.

Διοχετεύθηκε στά ΜΜΕ καί ἀπό αὐτά στό λαό ἡ πληροφορία, πῶς ἡ ἑν-αρξη τῆς καμπάνιας καί ἡ διακίνηση τῶν δελτίων γίνονται σέ ἐφαρμογή ἀπόφασης τοῦ Ἀνώτατου Διοικητικοῦ Ὀργάνου τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλά ἡ πληροφορία ἦταν ψευδέστατη. Καθαρή ἀ-

πάτη. Γιατί τέτοια απόφαση δέν υπήρχε. Υπήρχε μόνο η άρχιεπισκοπική άπειλή, ότι θά συγκληθεί ή 'Ιεραρχία καί θά αποφασίσει. Κάποιοι 'Ιεράρχες διαμαρτυρήθηκαν γι' αυτή την άπάτη. Άλλά ή διαμαρτυρία τους έπese στο κενό. 'Ο προκαθήμενος περιφρόνησε τίς αντίδράσεις. Κάλυψε τό «δημοψήφισμα» μέ τό μανδύα της άλαζονείας του. Καί συνέχισε, σά νά μή συνέβαινε τίποτα. Σά νά μήν είχε παραβιαστεί κατάφωρα ή δεοντολογία του Συνοδικού θεσμού. Αύτός είναι ό πρόεδρος. Αύτός είναι καί ή Σύνοδος(!).

“Όταν πιά έφτασε ό 'Οκτώβριος καί ή ώρα της τακτικής Συνέλευσης του Σώματος, προσπάθησε, μέ σπασμωδικότητα καί μέ πλάγια κίνηση, νά προσπεράσει τό σκόπελο. Καί τό επιχείρησε μέ τό σφετερισμό του Συνοδικού χρόνου. Δυόμισυ ώρες, εκατόν πενήντα λεπτά μιλούσε. Μέ φλύαρο λόγο επιχείρησε νά άπολογηθεί. Νά εμφανίσει την έκστρατεία των υπογραφών ως κοινή άπόφαση. Νά δικαιώσει τίς άνεπίτρεπτες γιά 'Ιεράρχη εκρήξεις του καί τίς αντιπαραθέσεις του μέ τους παράγοντες της έξουσίας καί των άλλων θεσμών του κράτους. Καί νά μοιράσει εύθυνες γιά την τρομακτική κρίση, πού περνάει σήμερα ή 'Εκκλησία της Ελλάδος, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως, στον Πρωθυπουργό, στην άδελφή ίντελιγκέντσια, στή δημοσιογραφία, στα διαπλεκόμενα συμφέροντα καί σέ πληθος άλλων παραγόντων του κοινωνικού βίου. 'Ως τόν μόνο άνεύθυνο εμφάνισε τόν έαυτό του. Οί πάντες είναι θυτές. Καί αύτός

θύμα. Οί πάντες είναι έχθροί της 'Εκκλησίας. Καί αύτός είναι ή 'Εκκλησία. Οί πάντες εργάζονται γιά νά καταλύσουν την ιερή οίκοδομή. Καί αύτός μόνος αγωνίζεται νά τη χτίσει.

Δυόμισυ ώρες άνέπτυσε τίς άποψεις του καί τίς πικρίες του. Κατακεραύνωνε τούς πραγματικούς ή υποθετικούς αντιπάλους του, πού τούς βάπτιζε αντιπάλους της 'Εκκλησίας. Είπε (ψευδώς), ότι «για όσα έγιναν ή θά γίνουν υπάρχουν όμόφωνες άποφάσεις της 'Ιεραρχίας(!!) ή της ΔΙΣ» (Τύπος της Κυριακής 15 'Οκτωβρίου 2000). Καί έσπειρε στους 'Επισκόπους, πού θά τολμούσαν νά υποστείλουν τή σημαία καί νά διακόψουν την έξόρμηση των υπογραφών, τό φόβο του διασυρμού: «'Όπως τόνισε στην εισήγησή του ό 'Αρχιεπίσκοπος, ή 'Εκκλησία “μπορεί άν θέλει” σχετικά μέ τό δημοψήφισμα, “νά αλλάξει την πορεία. Καί οί ιεράρχες νά παραδεχθούν ότι κακώς ένεργήσαμε, παρασυρθέντες”. 'Όμως, σημείωσε, σέ μιά τέτοια περίπτωση “θά είμαστε κατάπτυστοι στην συνείδηση του λαού μας. Θά έχουμε χρεωκοπήσει όριστικά. Καί θά μάς γελούν καί αυτοί οί αντίπαλοί μας, οί όποιοι έφρόντισαν καθ' όλο αυτό τό διάστημα νά διαχέουν πληροφορίες ότι τάχα αύτόν τόν άγώνα τόν διεξάγει μόνος του ό 'Αρχιεπίσκοπος, ότι πολλοί ιεράρχες έχουν μετανοήσει γιά την άπόφαση, πού όλοι μαζί έλάβαμε στην ΙΣΙ, ότι οί συνετοί καί φρόνιμοι ιεράρχες δέν συμπλέουν μέ αυτά» (Βραδυνή, 12 'Οκτωβρίου 2000).

Μέ αυτή την έκβιαστική αποστροφή του προσπάθησε νά τούς πειθαναγκάσει νά επικροτήσουν τίς πρωτοβουλίες του καί νά υπερψηφίσουν, εκ

τῶν ὑστέρων, τὰ σχέδιά του. Καί δέν παρεχώρησε διάλογο. Οὔτε κἄν ἔδεσε τήν ἔκθεσή του σέ κανονική ψηφοφορία. Δέν τούς κάλεσε νά ἀποφανθοῦν, ἄν ἐπικροτοῦν ὅσα ἔγιναν ἀπό τό καλοκαίρι ἴσαμε σήμερα. Μετά τόν ἐκφοβισμό, ἄφησε κατὰ μέρος τήν εἰσήγησή του, τὰ «πεπραγμένα» τοῦ πενταμήνου. Καί προκάλεσε ὀχλοκρατική ψηφοφορία γιά τή μελλοντική πορεία. Ζήτησε, αἰφνιδιαστικά, νά σηκώσουν τό χέρι οἱ Ἀρχιερεῖς ἐκεῖνοι, πού δέ συμφωνοῦν μέ τή συνέχιση τῆς συλλογῆς τῶν ὑπογραφῶν(!). Σά νά βρισκόταν σέ αἰθουσα δημοτικοῦ σχολείου, προκάλεσε τούς ὑπεύθυνους Συνοδικούς Συνέδρους, πού διαφωνοῦσαν γιά τή συνέχεια τῆς ἐπιχείρησης, νά σηκώσουν «τά χεράκια τους».

Ἕνας Μητροπολίτης τό σήκωσε. Οἱ ἄλλοι ἔμειναν στηῆλες ἄλατος. Μήτε κινήθηκαν. Μήτε μίλησαν. Ἀντιμετώπισαν τήν ἀλαζονεία μέ τήν ἐπιφύλαξη καί τή σιωπή. Μέ τήν παγερή ἔκφραση τῆς σκυθρωπότητος στό πρόσωπό τους. Καί μέ τήν ὀλοφάνερη περιφρονητική τους ἀναδίπλωση.

Μετά τόν ἄδοξο τερματισμό τῶν ἐργασιῶν τῆς στραγγαλισμένης αὐτῆς Συνοδικῆς Συνέλευσης, διαχύθηκαν στά μέσα Ἐνημέρωσης τὰ σχόλια. Ἡ ἀπογοήτευση στόν κόσμο τῆς Ἐκκλησίας. Καί ὁ γέλωτας στίς τριόδους τοῦ ἀθεισμοῦ.

Θά ξεχωρίσω δυό κριτικά σημειώματα. Διαλεγμένα καί τὰ δυό ἀπό τίς γραφές τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ περιβάλλοντος. Τό ἕνα προέρχεται ἀπό τόν κόλακα τῆς καμαρίλας. Καί τό ἄλλο ἀπό νηφάλιο δημοσιογραφικό κάλαμο, πού, ἐξ αἰτίας μα-

κρᾶς φιλίας μέ τόν κ. Χριστόδουλο, ἀγωνίζεται φιλότιμα νά στηρίξει τό σπασμένο θάβρο τοῦ εἰδώλου του, χωρίς νά δειλιάζει νά ἐπισημαίνει κάποτε-κάποτε καί τήν ἐμφάνιση τῶν ἐπικίνδυνων ρωγμῶν.

Ὁ κόλακας δημοσιογράφος, προσπάθησε νά ἐρμηνεύσει τή σιωπή τῆς πλειοψηφίας ὡς περιφανή νίκη τοῦ κ. Χριστοδούλου. Ἦταν αὐτή ἡ ἐρμηνεία καρπὸς ἀφέλειας; Ἦταν καρπὸς πονηρίας; Ἐγγραψε: «Ἡ ὁμάδα Χριστοδούλου ἀποδείχθηκε ὅτι εἶναι ὅλη ἡ Ἱεραρχία. Σέ φανερή ψηφοφορία στό ἐρώτημα ἄν πρέπει νά σταματήσει ἡ συλλογή τῶν ὑπογραφῶν καί ἐπὶ 70 παρόντων Ἱεραρχῶν ἕνας μειοψήφησε, ὁ Σεβ. Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος» (Τύπος τῆς Κυριακῆς 15 Ὀκτωβρίου 2000).

Ὁ σοβαρὸς χειριστὴς τοῦ δημοσιογραφικοῦ καλάμου στήν ἄρνηση τῶν Ἱεραρχῶν νά σηκώσουν τό χέρι καί νά δηλώσουν διαφωνία ἢ ἐπιφύλαξη, διάβασε προθέσεις ὑποχθόνιας ἀντιπολίτευσης πρὸς τόν Ἀρχιεπίσκοπο, σκοπιμότητες καί φόβους, ἀνεπίτρεπτους γιά Ἱεράρχες τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Γράφει: «Ἐκτιμῶ περισσότερο τή φανερά ἀρνητικὴ στάση πού κρατοῦν ἔναντι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κάποιοι μητροπολίτες-ἀκόμη καί τοῦ πυγμαχικῶν προσόντων μητροπολίτη Ζακύνθου-», στάση πού καθορίζεται ἀπὸ προσωπικούς λόγους, ἀπὸ τή στάση κάποιων ἄλλων μητροπολιτῶν, πού αἰδημόνως σιωποῦν ἢ κάνουν τόν κουφό ἢ ἐκφράζονται μέ μασημένα καί σέ τελευταία ἀνάλυση “πατημένα” λόγια. Ἡ στάση τους ἔναντι τῶν αὐθαιρέτων ἐνεργειῶν μιᾶς πολιτείας, ἡ

ὁποία υπέκλεψε τήν ψῆφο τοῦ λαοῦ διά τῆς πολιτικῆς ἀγυρτείας καί ἀκολούθως ἀντιμετώπισε ὡς “τζουτζέν” τήν Ἐκκλησία, ἃν δέν ἐκπορεύεται ἀπό ὑστεροβουλία, ἐκπορεύεται ἀπό δειλία... “Ἄλλοι τηροῦν μιά ἐπαμφοτερίζουσα στάση, συμφωνώντας φανερά μέ τίς ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς ὁποίας εἶναι μέλη, ἀλλά στό “οὓς τῶν κρατούντων” ψιθυρίζουν μουλωχτά: “Ἐμεῖς δέν θέλαμε, ὁ Χριστόδουλος μᾶς ἔσπρωξε”, λές κι ἦσαν πρόβατα, ἐνῶ κανονικά εἶναι ποιμένες, δηλαδή ἡγέτες» (Ἐλεύθερος Τύπος 13 Ὀκτωβρίου 2000).

Τό δεύτερο αὐτό δημοσίευμα ἐμφανίζει τό πρόβλημα. Δηλαδή τήν ποιότητα καί τή σκοπιμότητα τῆς σιωπῆς ἐκ μέρους τῆς μεγάλης ἐπισκοπικῆς πλειοψηφίας. Δέν ἦταν κατάφαση καί συμπορεία μέ τόν κ. Χριστόδουλο. Ἦταν ἀντίδραση καί ἀπόρριψη. Πληρωμή μέ τό νόμισμα τῆς περιφρόνησης. “Ἔστω καί ἂν ὁ ἀρθρογράφος, προσπαθώντας νά περισώσει τό ὑποβαθμισμένο ἀρχιεπισκοπικό κύρος, μεταφέρει τό φορτίο τοῦ καταλογισμοῦ στούς ὥμους ἐκείνων, πού δέ συστρατεύθηκαν ὁλόψυχα καί ἀνεπιφύλακτα στή φάλαγγα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Τό

συμπέρασμα ἀπό τή μελέτη τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καί τῶν δύο ἀνακοινώσεων, πού βγῆκαν ἀπό τό «φιλικό» περιβάλλον, εἶναι πῶς ὁ κ. Χριστόδουλος πορεύεται ἀλαζονικά, καί, «κατά συνέπεια», μόνος. Δίχως τήν ὁμοφωνία τῶν συλλειτουργῶν του. Αὐτοσχεδιάζοντας καί αὐθαρετώντας. Εὐλογώντας τούς κόλακες. Καί κλείνοντας τήν ἀκοή στίς νηφάλιες κρίσεις. Καί οἱ ἄλλοι, οἱ πολλοί Μητροπολίτες, οἱ συνυπεύθυνοι γιά τή λειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ, τόν παρατοῦν ἀκάλυπτο ἢ τόν στομπαρουν. Δέν ἀντιδροῦν ἀνοιχτά. Δέ φρενάρουν τίς παρορμήσεις του. Τόν ἀφήνουν νά πορεύεται μόνος. Νά φορτώνεται μόνος τήν εὐθύνη τῶν πολλῶν σφαλμάτων του. Καί νά εἰσπράττει μόνος τή σκληρή κριτική καί τή γελοιοποίηση.

Τό ἀτυχέστατο ἀποτέλεσμα εἶναι νά μειώνεται, στό πρόσωπό του, τό κύρος τῆς Ἐκκλησίας καί νά παρεμποδίζεται ἡ προώθηση τοῦ σωστικοῦ μηνύματός της στό παγιδευμένο πλήρωμα.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Παπα-Γιάννη;

Θά συνεχίσεις νά μαζεύεις ὑπογραφές ἢ τέλειωσε τό πανηγύρι;

Φιλικά
Παπα-Γιώργης

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Τοὺς ἀγαπητοὺς φίλους καὶ συνεργάτες τῆς προσκαλεῖ ἡ «Πανελληνία Πρωτοβουλία γιὰ τὴν Κανονικότητα καὶ τὴ Νομιμότητα στὴν Ἑκκλησία» σὲ μιὰ εὐκαιρία μνήμης, σεβασμοῦ καὶ κατάθεσης ἀγάπης.

Τὴν Πέμπτη, 23 Νοεμβρίου καὶ ὥρα 7,30 μ.μ. θὰ συγκεντρωθοῦμε ὅροι στὴν αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ὁδὸς Πανεπιστημίου 22, σὲ ἓνα φιλοσοφικό μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Παρίσης Θεοδόου.

Ὁμιλητὴς στὴν ἐκδήλωση θὰ εἶναι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Νικόδημος.

ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Κοινή είναι ή διαπίστωση ότι ή διοίκηση της Έκκλησίας ακολουθεῖ τή μέθοδο τῶν δύο ταχυτήτων. Ἐχει τό λόγο ἐπί παντός ἐπιστητοῦ καί ἐμφανίζεται ὡς τιμητής καί ἐλεγκτής τῶν πάντων. Ἀλλά ἐπί τοῦ ἀσφαλοῦς. Καί στά θέματα ἐκεῖνα, πού οἱ ὑποχρεώσεις καί οἱ παραλείψεις ἀναφέρονται σέ τρίτους, ἔξω ἀπό τό χῶρο τῶν δικῶν της ὑποχρεώσεων. Γιά σοβαρά ὅμως ζητήματα, πού κινοῦνται ἀποκλειστικά στό χῶρο τῆς δικῆς της δικαιοδοσίας καί σημαδεύουν τήν πορεία τῆς Έκκλησίας, ἐπιδεικνύει ἀδιαφορία καί ἀπραξία.

Καί μιά τέτοια κραυγαλέα περίπτωση εἶναι καί ή ἀπαράδεκτη διαιώνιση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος, στό σύνολό του, μέ τίς ἐκπτώσεις τῶν δώδεκα Ἀρχιερέων καί τίς μετέπειτα προεκτάσεις καί παραμέτρους του. Θά πρέπει νά λεχθεῖ καί κατ' ἐπανάληψη νά τονισθεῖ ὅτι τό θέμα αὐτό δέν ἔπρεπε νά δημιουργηθεῖ, δέν ἔπρεπε νά συντηρηθεῖ ὑπέρ τό τέταρτο τοῦ αἰῶνα καί δέν ἔπρεπε νά εὑρίσκεται στή σημερινή θλιβερή κατάσταση μέ τήν κακή διάθεση τῶν μέν καί τήν ἀνοχή τῶν δέ.

Ἡ ἔκπτωση καί ὁ σφαγιασμός τῶν δώδεκα ἄξιων καί ἀνεπίληπτων Μητροπολιτῶν, καί μάλιστα ἐπιλεκτικῶς, ἦταν πράξη ἀντιεκκλησιαστική καί ἀντικανονική. Καί κάτι παρὰ πάνω. Ἦταν πράξη ἐγκληματική. Καί τοῦτο ἀποτελεῖ κοινή διαπίστωση. Ἐγινε ἀποκλειστικά γιά ἓνα καί μόνο σκοπό σέ μιά περίοδο ὀξυτήτας καί συγχύσεως. Καί ὁ σκοπός αὐτός ἦταν νά διευκολυνθεῖ νά ἀποκτήσει ή τότε φίλα προσκειμένη στό στρατιωτικό καθεστῶς ἐκκλησιαστική ἡγεσία τήν ἀπαραίτητη καί ἀναγκαία πλειοψηφία τῆς Ἱεραρχίας. Καί ἀσφαλῶς θά ὑπῆρχε καί συνέχεια, ἂν τίς ἡμέρες ἐκεῖνες, τίς τραγικές γιά τό Ἔθνος καί τήν Έκκλησία, δέν κατέρρεε τό καθεστῶς τῆς δικτατορίας. Τόν περιορισμό τῶν ἐκπτώσεων

σέ «μόνους» τοὺς δώδεκα Ἀρχιερεῖς ή τότε διοίκηση τῆς Έκκλησίας «τῇν ἀνάγκη φιλοτιμίαν ποιουμένη» τόν ἀπέδωσε στή δική της «μεγαλοθυμία»! Ὁ ἱστορικός ὅμως τοῦ μέλλοντος θά δώσει τόν προσήκοντα χαρακτηρισμό, γιατί ὅλα αὐτά, τά πρωτάκουστα καί πρωτόγνωρα γιά τήν ἐλλαδική Έκκλησία τραγικά γεγονότα, ἔλαβαν χώρα ὑπό τό σκότος τῆς δικτατορίας καί δέν ἦταν ποτέ δυνατό νά συνεχιστοῦν καί νά εὐδωθοῦν μετά τήν μεταπολίτευση, παρά τίς προθέσεις τῶν ἐπιτηδείων, ὑπό τό φῶς τῆς δημοκρατίας καί τοῦ ἐλέγχου.

Αὐτή λοιπόν τή θλιβερή κατάσταση, ή ὁποία σκοπίμως καλλιεργήθηκε καί συντηρήθηκε περισσότερο ἀπό 25 χρόνια, ἀνέχεται καί ή σημερινή ἐκκλησιαστική ἡγεσία παρά τίς προεκλογικές της διακηρύξεις καί δηλώσεις. Μέ δάκρυα στά μάτια ὁ Μακαριώτατος ζητάει τή συγγνώμη ἀπό μικροὺς καί μεγάλους γιά τά σφάλματα ὅμως τῶν ἄλλων, πού διαπράχθηκαν στό παρελθόν, ἐνῶ θά ἔπρεπε μέ τόλμη καί γενναιοδωρία νά ἀντιμετωπίσει εὐθέως καί χωρίς περιστροφές καί λοξεύματα τό μακροβιότερο ἐκκλησιαστικό πρόβλημα. Νά ἀναγνωρίσει ὅτι ή ἐπιλεκτική ἔκπτωση τό 1974 τῶν δώδεκα ἀδελφῶν τοῦ Ἀρχιερέων, μέ βάση ἀποκλειστικά καί μόνο τίς Συντακτικές Πράξεις τῆς δικτατορίας καί ἔξω ἀπό τήν Κανονική διαδικασία, ἦταν σφαγιασμός. Ἦταν πράξη ἀντικανονική καί ἀντιεκκλησιαστική. Καί ἔπρεπε νά εἰσηγηθεῖ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ, χωρίς ἄλλη καθυστέρηση, τήν πλήρη Κανονική καί ἠθική ἀποκατάσταση ὅλων, ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ, «ζώντων τε καί κεκοιμημένων». Καί μεταξύ αὐτῶν καί τόν ἀδελφό, φίλο καί συνεργάτη του, τόν μακαριστό Ἡλία, ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μέ ὁμολογία τοῦ ἴδιου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου σέ σχετικά πρόσφατη συνέντευξή του, εἶχε ἀπομακρυνθεῖ «ΒΙ-ΑΙΩΣ» ἀπό τή Μητρόπολη Δημητριάδος.

Γιατί πρέπει νά γνωρίζει ο Μακαριώτατος ότι ή σημερινή κανονικότητα της εκλογής του περνάει και θεραπεύεται υπό προϋποθέσεις, μόνο μέ τήν κανονική αποκατάσταση του μακαριστού προκατόχου του. Καί τοῦτο ἀποτελεῖ μονόδρομο.

Ἄλλά ὑπάρχει σέ ἐκκρεμότητα καί ἕνα ἄλλο ἐξίσου σοβαρό θέμα. Εἶναι τό θέμα τῆς ἐπιβολῆς σέ βάρος τῶν τριῶν Ἀρχιερέων τῶν θλιβερῶν «ἐπιτιμίων ἀκοινωνησίας» τόν Αὐγουστο τοῦ 1993, μεσοῦσης μάλιστα τῆς περιόδου τῆς νηστείας τῆς Παναγίας. Γιά τό θέμα αὐτό ἔχουν γραφεῖ πολλά καί ἀπό πολλούς. Ἡ περιοδική μας ἐκδοση ἔχει ἐξαντλήσει τό θέμα σέ ὅλες του τίς διαστάσεις, καί γιά τό ἀνυπόστατο καί γιά τό ἀντικανονικό καί γιά τό παράνομο αὐτῶν τῶν «Ἐπιτιμίων», ἀλλά σέ ὧτα μή ἀκουόντων. Ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία ἐσιώπησε. Οἱ γνωστοί κονδυλοφόροι ἐστέγνωσαν. Καί περιορίσθηκαν μόνο σέ ὀρισμένα «πολεμικά ἀνακοινωθέντα» μέ τίς γνωστές ἐγγραφές καί διαγραφές τους. Ἐδῶ ὅμως θά πρέπει νά ἐπισημάνουμε τοῦτο καί μόνο. Ὁ ἴδιος ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος κατά τό χρόνο τῆς ἐπιβολῆς τῶν «ἐπιτιμίων» ἀντέδρασε ἔντονα καί ἐμειοψήφησε. Τήν ἴδια ἀντίδραση ἐκδήλωσαν καί ἄλλοι Ἀρχιερεῖς, ὀρισμένοι τῶν ὁποίων ἀνήκουν καί στό στενὸ ἀδελφικό του περιβάλλον. Ἐστάλησαν μάλιστα ἐπισήμως καί ἀνεπισήμως ἐπιστολές μέ πολλούς ἀποδέκτες. Καί μέ σαφὴ διατύπωση τῶν θέσεων καί τῶν ἀπόψεών τους. Ἀλλά καί ἀπό ὅλο τό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας πολλοὶ Ἀρχιερεῖς στίς κατ' ἰδίαν συζητήσεις τους δέν ἀναγνωρίζουν αὐτά τὰ «Ἐπιτίμια», ἄλλοι δέ μή μπορώντας νά εὗρουν κανονικά καί νομικά ἐρείσματα γιά νά διατυπώσουν ἀντιρρητικό λόγο, σφραγίζουν τίς συζητήσεις μέ τήν ἀνεύθυνη ἐπωδὸ «ὑπακοή στήν Ἐκκλησία»!

Ἀλλά, ἐνῶ ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν γεγονότα καί καταστάσεις, συνέβη καί τοῦτο τό παράδοξο. Στίς συνεδριάσεις τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 10.7.1998 καί τῆς Ι.Σ.Ι. τῆς 7.10.1998 ὁ Μακαριώτατος, ὁ ὁποῖος κατά τό χρόνο τῆς ἐπιβολῆς τῶν «ἐπιτιμίων» ἐμειοψήφησε, θεωρώντας αὐτά προφανῶς ἀντικανονικά καί

παράνομα καί τίς στηριζόμενες σ' αὐτά ἐnergίες τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας ὡς «ἐφεύρημα προσώπων πού κινοῦνται ὑπόπτως στό ἐκκλησιαστικό παρασκήνιο», πρότεινε (δέν γνωρίζουμε μέ πόση ἀγαθή διάθεση) τήν ἄρση τῶν «ἐπιτιμίων», ἀλλά «ἀπό τοῦδε καί στό ἐξῆς» καί ἐπὶ τό νομικότερο *ex nunc*, πρᾶγμα, πού τελικά οὔτε αὐτό ἔγινε. Ἡ ἀντίφαση καί ἡ ἀντίθεση εἶναι πρόδηλες. Γιατί, εἶναι ποτέ δυνατόν νά δέχεται κανεὶς ὡς ἀπαράδεκτη τήν ἐπιβολή τῶν «ἐπιτιμίων» καί μάλιστα νά μειοψηφεῖ γι' αὐτό καί ἀπό τό ἄλλο μέρος νά προτείνει τήν ἄρση τους ὅχι ἀπό τό χρόνο τῆς ἐπιβολῆς τους, ἀλλά γιά τό μέλλον καί ἐπομένως νά δέχεται τὰ «ἐπιτίμια» ὡς ἰσχυρά καί ἱκανά νά ἐπισύρουν ὅλες τίς δυσμενεῖς πάσης φύσεως συνέπειες γιά τό μεσολαβῆσαν προηγούμενο διάστημα τῶν πέντε ἐτῶν; Θά τό ἐπαναλάβουμε, οἱ ἀντιθέσεις εἶναι κραυγαλέες. Βοοῦν καί προβληματίζονται.

Καί κάτι ἀκόμη σχετικό. Ἐπικαλέσθηκε ὁ Μακαριώτατος στή Σύνοδο καί τήν εἰσήγηση κάποιου φίλου του νομικοῦ καί συμβούλου του, γιά νά στηρίξει τήν «ἀπό τοῦδε» ἄρση τῶν «ἐπιτιμίων» καί τή διατήρησή τους κατά τό προηγούμενο πενταετές διάστημα. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀναζήτησαν ἐπισήμως καί ἐπιμόνως τήν εἰσήγηση αὐτή γιά νά μελετήσουν τό σκεπτικό της. Ὅμως συνάντησαν τήν ἄρνηση τῆς Συνόδου καί ἀπό τήν Ἀρχιεραρχία ἐλαβαν τήν παρακάτω ἀπάντηση: «...γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι δέν ἔχει κατατεθεῖ εἰς τὰ Πρακτικά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τό κείμενον τῆς ἀναφερομένης ἐν αὐτοῖς εἰσηγήσεως...». Ἡμερομηνία 23.3.1999.

Ὅμιλεῖ λοιπόν ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων, ἀλλά σέ δύο ταχύτητες. Ὅμιλεῖ καί ἐλέγχει καί πάντοτε μπροστά στίς παρατεταγμένες κάμερες τῶν τηλεοράσεων. Ὅμιλεῖ καί ἐλέγχει ἐπὶ τοῦ ἀσφαλοῦς. Καί μερικές φορές ζητάει καί τή συγγνώμη μας, ἀλλά γιά σφάλματα τῶν ἄλλων καί τοῦ μακροῦ παρελθόντος. Ὅμως, εἶναι πλέον καιρός νά σκύψει μέ προσοχή καί ὑπευθυνότητα στό σοβαρότερο ἐκκλησιαστικό πρόβλημα, πού συντάραξε καί ταλαιπώρησε τό Σῶμα τῆς

Χρυσόστομικές ἐπιστημόνσεις.

Χρέος ἢ ἐπανόρθωση

«ἐπιστεῖλαι παρακλήθητε τὰ μέν οὐτω παρὰ νόμους γεγεννημένα...μηδεμίαν ἔχειν ἰσχύν, ὥσπερ οὖν οὐδέ ἔχει τῇ οἰκείᾳ φύσει. Τούς δέ τοιαῦτα παρανομήσαντας ἐλεγχόμενους τῷ ἐπιτιμίῳ ὑποβάλλεσθαι τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων, ἡμᾶς δέ τοὺς οὐχ ἁλόντας, οὐκ ἐλεγχόμενους, οὐκ ἀποδείχθέντας ὑπευθύνους, τῶν γραμμάτων τῶν ἡμετέρων δότε ἀπολαύειν συνεχῶς, καὶ τῆς ἀγάπης καὶ πάντων τῶν ἄλλων, ὥσπερ καὶ ἐμπροσθεν» (Ἰννοκεντίῳ ἐπισκόπῳ Ρώμης)

(Γράψτε παρακαλῶ ὅτι ὅσα ἔγιναν παράνομα...δέν ἔχουν καμμία ἰσχύ, ὅπως καὶ δέν ἔχουν ἀπὸ τῆ φύσης τους. Ἐκεῖνοι πάλι πού ἔκαναν ὅλα αὐτά ἀφοῦ ἐλεγχθοῦν, νά ὑποβληθοῦν στά ἐπιτίμια πού προβλέπουν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι. Καὶ ἐμένα, πού δέν μέ συνέλαβαν νά παρανομῶ, πού δέν ἐλέγχθηκα καὶ

δέν ἀποδείχθηκα ἔνοχος, δώστε μου τὴ χαρὰ νά δέχομαι συνεχῶς τὰ γράμματά σας καὶ τὴν ἀγάπη σας καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ὅπως καὶ πρὶν).

Σαφῆς καὶ καθοριστικός στίς προτάσεις του πρὸς τὸν Ρώμης Ἰννοκέντιο καὶ τοὺς ἄλλους ἐπισκόπους τῆς Δύσεως, ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Διατυπώνει συγκεκριμένα τὸ «τί δέον γενέσθαι» γιὰ νά ξεπεραστεῖ ἡ παρανομία, πού ἐμφιλοχῶρησε στίς Ἐκκλησίες. Ἀξίζουν ἰδιαιτέρας προσοχῆς οἱ ἔντονες παροτρύνσεις του ἀφοῦ ἀποτελοῦν γνώμονα δεοντολογίας πρὸς ἐπισκόπους, πού βρίσκονται κατὰ καιροὺς πρὸ ἐκκλησιαστικῶν κρίσεων καὶ ἀντικανονικῶν ἐνεργειῶν.

Ἡ πρώτη ἐπιστήμανση τοῦ μεγάλου πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας: Πρέπει νά ὑπάρξει ἐπίσημη δήλωση ἀπὸ τὴν πλευρά τοῦ Ἰννοκεντίου καὶ τῶν ἄλλων ἐπισκόπων, ὅτι δέν ἀποδέχονται τίς παράνομες πράξεις καὶ τίς ποινές πού ἐπιβλήθηκαν σέ βάρος του. Νά ὑπάρξουν ὅχι ἰσχνές διαμαρτυρίες, ἀλλὰ σαφῆς ἄρνηση ἀποδοχῆς τῆς βίαιης ἐκθρόνισής του. Γιατί ὅσα ἀντικανονικά ἔγιναν σέ βάρος του δέν ἔχουν καμμία ἰσχύ. Εἶναι ἀντικανονικά καὶ ἀνυπόστατα. Καλεῖ, λοιπόν, τοὺς ἐπι-

Ἐκκλησίας τὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ λήξαντος αἰῶνα καὶ πού εἰσῆλθε δυστυχῶς ἀπαράλλακτο καὶ στὴ νέα ἐκατονταετία. Ἐπιτακτικὸ προβάλλει σήμερα τὸ καθῆκον, ὡς ἱερὴ ὑποχρέωση, νά ἀντιμετωπιστεῖ, μέ τὴ δέουσα σοβαρότητα καὶ μέσα στά πλαίσια πού διαγράφονται ἀπὸ τοὺς Ἱερούς Κανόνες καὶ τίς καταστατικές ἐκκλησιαστικές διατάξεις, τὸ θέμα αὐτό καὶ στίς δύο του ἐξίσου σοβαρές διαστάσεις, πού ἀναφέρονται στὴν ἐγκληματική ἔκπτωση τῶν δώδεκα Ἀρχιερέων ἀρχικῶς καὶ στὴ μετέπειτα ἀντικανονικὴ ἐπιβολή τῶν «ἐπιτιμίων ἀκοινωνησίας». Καὶ νά δοθεῖ ἡ προσήκουσα λύση. Ἡ λύση πού ἀπαιτεῖ καὶ ἀξιώνει τὸ πιστό καὶ εὐσεβές πλήρωμα.

Τοῦτο καταγράφεται ὡς χρέος, ὅχι πρὸς τοὺς ἀδίκως διωχθέντες καὶ καταξιοθέντες

στὴ συνειδήση τοῦ πιστοῦ λαοῦ ἀγωνιστῆς Μητροπολίτες, ἀλλὰ ὡς χρέος τῆς δι-οικουσης Ἐκκλησίας πρὸς τὸ πλήρωμα καὶ τὴν ἱστορία. Οἱ χρόνοι καὶ οἱ καιροὶ ἔρχονται καὶ παρέρχονται. Τὰ γεγονότα ὅμως μένουν. Καὶ ὁ ἀδέκαστος καὶ αὐστηρὸς ἱστορικός του μέλλοντος θά καταγράψει τὰ γεγονότα αὐτά. Καὶ μαζί θά ἀναφερθεῖ καὶ στά πρόσωπα ἐκεῖνα, πού δημιούργησαν, πού συντήρησαν καὶ πού ἀνέχθησαν αὐτές τίς ἐπιζήμιες γιὰ τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας καταστάσεις.

Αὐτές οἱ λίγες γραμμὲς γράφονται μέ πόνο πολὺ ἀπὸ σεβασμὸ στὴν Ἐκκλησία καὶ ἀπὸ ἀγάπη στοὺς καλοὺς τῆς Ποιμένες. Οἱ τελευταῖοι ἄς τὰ σχεφθοῦν ὅλα αὐτά καὶ ἄς πράξουν κατὰ τὴ συνειδήσή τους «ὡς λόγον ἀποδώσοντες».

Συν.

σκόπους της Δύσεως, νά μή τά λάβουν ύπ' ὄψη τους, γιατί μέσα στίς συνόδους ἐπικράτησε ἡ βία καί ἡ παρανομία.

Δέν στέκεται ὅμως ὡς ἐδῶ. Ζητάει καί τήν τιμωρία τῶν ὑπαίτιων. Νά ἐλεγχθοῦν οἱ παρανομήσαντες ἀπό ἀρμόδιο ὄργανο καί νά τιμωρηθοῦν ὅπως προβλέπουν οἱ ἐκκλησιαστικοί νόμοι. Ἐπίσκοποι πού δημιουργοῦν τέτοιο σάλο μέσα στήν Ἐκκλησία δέν μποροῦν νά παραμένουν στίς ἐπισκοπές τους, ταρασσοντας τό ἐκκλησιαστικό σῶμα καί τίς συνειδήσεις τῶν πιστῶν.

Ὅλοκληρώνει δέ τίς προτροπές του μέ τήν παράκληση τῆς διατήρησης ἀδιατάρακτης ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης Ἰννοκεντίου μαζί του. Ἀφοῦ δέν ἀποδείχθηκε ἀπό ἀμερόληπτο δικαστήριο καί μέ ἔντιμη διαδικασία ἡ ἐνοχή του, ὁ Ἰννοκέντιος ὀφείλει νά συνεχίσει νά ἐπικοινωνεῖ μαζί του, ὅπως καί πρίν, ἀδελφικά καί νά ἀποκαταστήσει τή μνημόνευσή του στά δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀξίζει ἀπό πλευρᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας νά δοῦμε τή στάση πού τήρησε ὁ Ἰννοκέντιος, ἀλλά καί πολλοί ἄλλοι ἐπίσκοποι Ἀνατολῆς καί Δύσεως. (Βλέπε: «Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ», Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, σελ.117-118, 142-144). Ὁ Ἰννοκέντιος, λοιπόν, εὐθυγραμμίστηκε μέ τίς κατευθυντήριες γραμμές τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Ὅταν τοῦ ἔστειλε ὁ Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας τά πρακτικά τῶν δύο συνόδων, πού καθήρεσαν τόν ἱερό Χρυσόστομο καί τόν προέτρεψε νά διακόψει κάθε ἐπικοινωνία μέ τόν «καθαιρεθέντα», ἐκεῖνος ἀρνήθηκε νά ἀποδεχτεῖ τίς νόθες συνοδικές ἀποφάσεις καί ἀπάντησε στό Θεόφιλο: «ἐάν μή δέουσα κρίσις παρακολουθήσῃ ἐπὶ τοῖς παιγνιωδῶς γεγενημένοις ἀμήχανον ἐστὶν ἀλόγως ἀποστῆναι τῆς Ἰωάννου κοινωνίας». Εὐθαρσῶς δηλώνει πῶς δέν ἀποδέχεται τά «παιγνιωδῶς γεγενημένα» στίς συνόδους αὐτές καί πῶς θά συνεχί-

σει τήν ἐπικοινωνία μέ τόν Ἰωάννη μέχρι νά γίνει ἡ δέουσα κρίση ὅλων συνέβηκαν. Πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση ἀγωνίστηκε ἐπίμονα. Νά συγκροτηθεῖ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, γιὰ νά ἐπανεξετάσει τό θέμα. Ἀλλά ἡ προσπάθειά του ἀνακόπηκε διὰ τῆς βίας. Δέν ἐπικοινωνῶνσε ἐπίσης μέ τόν Ἀρσάκιο πού πήρε τή θέση τοῦ Χρυσοστόμου στή Κωνσταντινούπολη. Τή στάση του μιμήθηκαν καί ἄλλοι ἐπίσκοποι τῆς Δύσεως καί τῆς Ἀνατολῆς. Στήν Ἀνατολή μάλιστα, μετὰ ἀπὸ διατάγματα τοῦ βασιλιά, διώχθηκαν, ἐξορίσθηκαν, ὅσοι ἐπίσκοποι, κληρικοὶ καί λαϊκοὶ δέν ἐπικοινωνῶνσαν μέ τόν Ἀρσάκιο (καί μετὰ τό θάνατό του, μέ τό διάδοχο τοῦ θρόνου, Ἀττικό).

Χρειάστηκε αὐτὴ ἡ σύντομη ἱστορικὴ ἀναδρομὴ γιὰ νά συνειδητοποιήσουμε πόσο πολὺ ἀπέχει ἡ στάση τῶν σημερινῶν ἐπισκόπων στήν ἐκκλησιαστικὴ ἀναταραχὴ τῆς ἐποχῆς μας ἀπὸ τὴ δεοντολογία, πού ἀπορρέει ἀπὸ τίς προτροπές τοῦ Χρυσοστόμου, καί ἀπὸ τὴ γενναία στάση πλήθους μαρτυρικῶν ἐπισκόπων, πού ἀντιστάθηκαν στίς ἀντικανονικὲς ἐνέργειες μιᾶς ὁμάδας συνεπισκόπων τους. Δυστυχῶς, πολλοὶ σημερινοὶ ἐπίσκοποι ἀναγνωρίζουν ὅτι ὁ σημερινὸς ἐκκλησιαστικὸς γόρδιος δεσμός εἶναι σύμπλεγμα πολλῶν κανονικῶν ἑκτροπῶν. Σκιαγραφοῦν μέ μελανά χρώματα τά ὅσα ἐπὶ 26 χρόνια συνέβησαν. Λίγοι, ὅμως, ἔκαναν προσπάθειες ἀποκαταστάσεως τῆς τάξεως καί τῆς κανονικότητος στήν Ἐκκλησία. Καί ὅχι μέ τό δυναμισμό, πού προσδιορίζεται ἀπὸ τὴ Χρυσοστομικὴ δεοντολογία. Οἱ πολλοί, δυστυχῶς, ἀποδέχθηκαν τίς παρανομίες καί ἀρνήθηκαν νά ἀποδώσουν δικαιοσύνη στοὺς ἀδικημένους καί ταιλωπημένους ἀδελφούς τους. Ἐτσι ἐπικράτησε τό δίκαιο τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἡ ὑποβάθμιση τῆς εὐθύνης. Ἡ μεταβολὴ τοῦ ἁγιοπνευματικοῦ καί εὐχαριστιακοῦ σώματος σέ κοσμικὸ χῶρο, ὅπου ἐπικρατοῦν σκοπιμότητες, ἀδικίες, ἀντιπαλότητες καί φιλοδοξίες.

Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Μπουσδέκης

Ἡ διαπλεκόμενη ἐξουσία

Ο κόσμος μισεῖ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ προσπαθεῖ νὰ ἀλλοιώσει τὸ φρόνημα τῶν πιστῶν. Δηλητηριάζει σταδιακὰ τὴν ψυχὴ κλήρου καὶ λαοῦ. Στὴν ἀρχὴ τὴν κολλακεύει ὑποκριτικὰ καὶ ἐκμεταλλεύεται τὴν ἀγαπητικὴν ἱεράρχησιν τῶν ἀρχῶν Τῆς, ἀπολυτοποιεῖ τὸν κοινωνικὸ ἄξονα δράσεώς Τῆς. Τὴν μεταλλάσσει, ἔτσι, σὲ ἐνδοκοσμικὸ καθίδρυμα κοινωνικῆς προσφορᾶς. Σὲ ἓνα φόρουμ προβολῆς τῆς ἀγωνίας (γνήσιας ἢ ὑποκριτικῆς) τῶν «εἰδημόνων» γιὰ τὰ τοπικὰ ἢ παγκόσμια προβλήματα. Σὲ ἓνα βῆμα διαμαρτυρίας γιὰ τὰ κακῶς κείμενα τοῦ κόσμου. Σὲ πλατφόρμα πολιτικῆς παρεμβάσεως γιὰ τὴν διόρθωσίν τους. Ὁ δημοσιογράφος Γ. Καλοκαιρινός, ποτισμένος μὲ τίς ιδέες αὐτές, γράφει: «...ἡ συνεχὴς ἐπαφὴ (τοῦ Ἀρχιεπισκόπου) μὲ τίς κοσμικὰς ἐξουσίας καθιστᾷ καὶ αὐτὸν «καὶ πολιτικῆς διαστάσεως ἐξουσία». Ἐὰν δὲ προσθέσουμε καὶ τὴν ἐκ τῆς φύσεως κοινωνικὴν διάστασιν τοῦ ρόλου τῆς Ἐκκλησίας, πού ἔχει καὶ αὐτὴ εὐρύτερα πολιτικὸ χαρακτήρα, τότε μπορούμε νὰ ἀντιληφθοῦμε τὸ πόσο πολιτικὴ εἶναι ἡ καρέκλα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου» («Καθημερινή», 24-9-2000). Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς διαμορφωτὰς τῆς κοινῆς γνώμης δὲν μποροῦν νὰ δοῦν τὴν Ἐκκλησίαν ἔξω ἀπὸ τὰ πλαίσια τῆς πολιτικῆς.

Καλλιιεργεῖται ἔτσι, ἡ πεποίθησις στοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας ὅτι πρέπει νὰ συμφύρονται μὲ τὰ ρευστὰ πράγματα τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ μποροῦν, τάχα, νὰ περνοῦν τὸ μήνυμά τους. Τό ἐρώτημα, ὅμως, εἶναι: ποιός, σὲ τελευταία ἀνάλυση, εἶναι ἐκεῖνος, πού περνάει μηνύματα, ἡ Ἐκκλησία ἢ ὁ κόσμος; Ἀναπτύσσεται, πάντως, στοὺς κόλπους τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας μιά διάθεσις ἐξουσίας, πού κρύβεται, ὡς προβατόσχημος λύκος, κάτω ἀπὸ τὸ «λέντιο» τῆς ἱερατικῆς διακονίας. Ἐξουσίας ξένης πρὸς τὴν ἱερωσύνην, πού ὁδηγεῖ σὲ ἓνα ἀσφυκτικὸ πατρонаρισμὸν συνειδησέων. Πολλοὶ ἱερωμένοι φέρον-

ται ὡς πολυπράγμονες αὐθέντες τοῦ ποιμνίου καὶ σφετερίζονται ἀρμοδιότητες, πού κανεὶς δὲν τοὺς ἔχει ἐκχωρήσει. Ἡ ἔκπτωσις εἶναι τρομακτικὴ. Ὁ Χριστὸς ἀποποιήθηκε μὲ ὀργὴ τὴν ἐξουσίαν αὐτήν, ὅταν τοῦ τὴν πρόσφερε ὁ Διάβολος στὴν ἔρημον μετὰ τὴ βάπτισίν Του, καὶ τὴν ἀπέρριψαν μὲ βδελυγμίαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πατέρες. Τὴν ὀρέγονται, ὅμως, οὐκ ὀλίγοι ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες.

Οἱ ἐξουσίες κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου, ἀνεξάρτητα τοῦ ποιὸς τίς ἀσχεῖ, μοιάζουν μετὰ τὸν τοῦ καὶ διαπλέκονται. Ἐτσι, οἱ ἐκκοσμιευμένοι ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τοῦ κόσμου. Ἀναγωνίζονται γιὰ τοὺς δεῖκτες δημοτικότητος. Ἐκβιάζουν ἢ κολακεύουν οἱ μὲν τοὺς δὲ κατὰ τίς πολιτικοοικονομικὰς συγκυρίες. Παζαρεύουν καὶ συναλλάσσονται μὲ στόχο τὴν ἀμοιβαίαν ὑποστήριξιν καὶ συγκατάληψιν παρανομῶν. Ἐνας ἀκήρυκτος πόλεμος, ὅχι πάντοτε καθαρὸς, ὑποβόσκει γιὰ μιά θέσιν στὰ ἡγετικά κυκλώματα τοῦ κόσμου. Στεκόμαστε σὲ ἓνα ἱστορικὸ παράδειγμα. Τὸ 800 μ. Χ. ὁ Πάπας Λέων ὁ Γ', κατηγορούμενος ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς τῆς Ρώμης γιὰ ἡθικὴ διαφθορά, προσέφυγε στὴν αὐλὴ τοῦ ἰσχυροῦ Φράγκου μονάρχου Καρλομάγνου. Αὐτὸς ἔστειλε μὲ συνοδείαν τὸν Πάπα πίσω στὴ Ρώμην καὶ τὸν κράτησε ὑπὸ περιορισμό, μέχρις ὅτου τὸν περάσει ἀπὸ δίχην κατὰ τὴν περίοδον τῶν Χριστουγέννων, ὅπου καὶ θὰ τοῦ ἔδινε ἐκεῖ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀντικρούσει τίς εἰς βάρος του κατηγορίες. Πρωτὶ-πρωτὶ, ὅμως, τὰ Χριστούγεννα τοῦ 800 μ. Χ. ὁ Λέων ἔστειλε τὸν Καρλομάγνον αὐτοκράτορα στὴ Ρώμην, χωρὶς προσυνεννόησιν, ἐνῶ κληρικοί, πού εἶχαν μαζέψει καὶ πλῆθος λαοῦ γύρω τους, σὲ μιά στημένη φέιστα, ζητωκραύγαζαν ὑπὲρ τοῦ «Αὐγούστου Καρόλου, ἐστεμμένου μεγάλου καὶ εἰρηνοποιοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Ρωμαίων». Τό ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ὑπῆρξε μοιραία γιὰ τὴν ἐνότητα τῆς Αὐτοκρατορίας (μέχρι τότε Αὐτοκρατορίας

των Ρωμαίων ήταν μόνον ο Βυζαντινός Αυτοκράτορας) και προοίμιο της διαιρέσεως της Έκκλησίας, είναι ένα ιστορικό δεδομένο. Πάντως, με την πράξη του αυτή ο Λέων κολάκεψε τόν άξεστο Φράγκο Μονάρχη και κάλυψε τίσ έναντίον του κατηγορίες. Τό χειρότερο, άλλοίωσε τήν άρχιερωσύνη του εισάγοντας αυθαίρετα σ' αυτήν τό δικαίωμα νά έπεμβαίνει στίς πολιτειακές διεργασίες των κρατών, κρατώντας γιά τόν έαυτό του θέση ύπεροχής έναντι των κοσμικών άρχόντων (Βλ. M. Whelton: «Two Paths», Έκδ. Regina Orthodox Press, σελ. 82-83).

Καί έρχόμαστε στά δικά μας. Οί σχέσεις Έκκλησίας-Πολιτείας, από τήν άπελευθέρωση της Ελλάδος από τούς Τούρκους μέχρι σήμερα, διέπονται από τό νομικό καθεστώς της λεγόμενης «συναλληλίας» ή, κατ' άλλους, «νόμω κρατούσης Πολιτείας». Πρόκειται γιά έναγκαλισμό της Έκκλησίας από τήν Πολιτεία, πού λίγο τήν ωφέλησε και πολύ τήν έβλαψε. Τήν ωφέλησε, ίσως, γιατί μέ τήν ισχύ της κρατικής εξουσίας επέβαλε μιά επιφανειακή όμοιογένεια, (χωρίς, ωστόσο, νά κατορθώσει νά άποτρέψει τό σχίσμα των παλαιοημερολογιτών). Τήν έβλαψε, όμως, άφάνταστα, γιατί Της προσέδωσε τή μορφή αυτόδιοικούμενου κρατικού όργανισμού. Αυτόνομου μέν, άλλ' έλεγχόμενου από τό κράτος. 'Ο έναγκαλισμός αυτός έπνιξε τή ζωντάνια της Έκκλησίας του Χριστού. Έπαψε γιά πολλούς ή 'Ορθοδοξία νά είναι έσωτερικό «πιστεύω» και άθλος ζωής και έγινε «θρήσκευμα», έξωτερικό στοιχείο ταυτότητας, προβλεπόμενο από τό νόμο του κράτους. Χαρακτηριστική είναι ή δήλωση του Μητροπολίτη Ναυπάκτου κ. Ίεροθέου σέ 'Αθηναϊκή έφημερίδα, στήν όποία μεταξύ άλλων είπε: «Τό θρήσκευμα και ιδιαιτέρως ή 'Ορθόδοξη Έκκλησία δέν είναι εύαίσθητο προσωπικό δεδομένο ούτε καν προσωπικό δεδομένο. Διότι, άλλο τό θρήσκευμα και άλλο οί θρησκευτικές πεποιθήσεις» («Έλευθεροτυπία» 19-7-2000). Δηλαδή, άλλο πράγμα τί δηλώνεις στήν 'Αστυνομία ότι είσαι και άλλο τί πιστεύεις και πώς ζεις! 'Ο φαρισαϊσμός στό ζενίθ.

Έκεί όδήγησαν τούς 'Ορθοδόξους Έλληνες οί σχέσεις «συναλληλίας» της Έκκλησίας μας μέ τήν Πολιτεία.

Η δημόσια διοίκηση, ως ρυθμιστής των ένδοεκκλησιαστικών πραγμάτων, γιά τό πρώτο πράγμα, πού ένδιαφέρεται, είναι νά έχει στήν έκκλησιαστική διοίκηση ανθρώπους κατά τό πνεύμα της. Είναι χαρακτηριστικό ότι όσοι έκκλησιαστικοί άνδρες, πού κατέλαβαν σέ κάποια περίοδο καιριές θέσεις στή διοίκηση της Έκκλησίας, προσπάθησαν νά σπρώξουν τά έκκλησιαστικά πράγματα πρós τήν κατεύθυνση της 'Αποστολικής Παραδόσεως, παρά τή βούληση των κρατούντων, πολύ σύντομα παραμερίστηκαν. Αντίθετα έμειναν στά πράγματα επί πολλά χρόνια άνενόχλητοι οί «βολικοί», οί όποιοι και έξυμνούνται από τό κρατούν σύστημα ως ικανοί πολιτικοί. Έτσι, στό έσωτερικό της Έκκλησίας, αλλά και στίς σχέσεις Της μέ τήν Πολιτεία κυριαρχούν τά κομματικά μαγειρεύματα, οί διαμάχες και οί συναλλαγές. Η Έκκλησία έλέγχεται από πολιτικούς και πολιτικάντηδες. Καί αυτό θεωρείται από τήν πλειονότητα, κληρικών και λαϊκών, ως κάτι τό φυσιολογικό.

Οί πιό πολλοί μένουν άνυποφίαστοι ότι ή Έκκλησία του Χριστού, ή μάνα και τροφός μας, στενάζει δέσμια της διαπλεκόμενης κοσμικής και εκκλησιαστικής εξουσίας. 'Οτι συνεχώς ξεκόβουμε από τήν 'Αποστολική Παράδοση. 'Οτι πλέουμε πλησίστιοι πρós ένα χονδροειδή παπισμό, πού φαίνεται πολύ έλκυστικός σέ άρκετούς κληρικούς μας. Πώς άλλιως νά έξηγήσει κανείς τήν έχθυμη, στρατευση ιερέων στήν κινητοποίηση του λαού μέ στόχο νά έξαναγκαστεί ή Κυβέρνηση νά διενεργήσει δημοψήφισμα γιά τά στοιχεΐα, πού θά αναγράφονται στίς άστυνομικές ταυτότητες; Καί πώς νά έρμηνεύσει κανείς τό ότι στό βωμό της στρατεύσεως αυτής θυσιάσαν πάγια αίτήματά τους, όπως είναι ή επάνοδος της Έκκλησιαστικής δικαιοσύνης στά πλαίσια των Έρωων Κανόνων, από τά όποια έχει ξεφύγει μέ κοινή ευθύνη της διοικήσεως της Εκκλησίας και της Πολιτείας;

Ε. Χ. Οικονομάκος

ΨΙΘΥΡΟΙ

Νά μή ρθει... νά ρθει...

Τή μαργαρίτα ξεφύλλισε ό κ. Χριστόδουλος. Νά μή ρθει ό Πατριάρχης στην 'Αθήνα... Νά ρθει. Νά μή ρθει... νά ρθει. Καί έδωσε τό πράσινο φώς γιά νά πραγματοποιηθεί τό ταξίδι.

Ματαίωσε την πανορθόδοξη έορταστική σύναξη των προκαθημένων, γιά νά μή ρθει ό Πατριάρχης στην 'Αθήνα καί εισπράξει από την έλληνική Κυβέρνηση προνομιακές τιμές καί δόξες.

Τόν αϊφνίδιασε ό Πατριάρχης, δηλώνοντας, ότι θά πραγματοποιήσει την επίσκεψή του ιδιωτικά. Καί ό κ. Χριστόδουλος έσπευσε νά εκμαιεύσει Συνοδική επιστολή προς τόν Πατριάρχη, παρακαλώντας τον νά αναβάλει τό ταξίδι του.

Του έκανε δεύτερη επίθεση ό Πατριάρχης, δηλώνοντας, ότι δέν προτίθεται νά αναβάλει την επίσκεψή του. Καί ό κ. Χριστόδουλος αναγκάστηκε νά μαζέψει τίς αντιρρήσεις του, νά αναθεωρήσει τίς αποφάσεις του καί νά στείλει δεύτερη επιστολή στον Πατριάρχη, μέ περιεχόμενο, «καλώς νά μάς έρθεις».

Καί, μετά, όταν ό Πατριάρχης έφτασε στην 'Αθήνα, ό λαός είδε στό γυαλί της τηλεόρασης άσπασμούς καί φιλοφρονήσεις, αλλά ή πλαστότητα δέν κατάφερε νά κρυφτεί πίσω από τά γελαστά προσωπεΐα. Έκείνοι, πού ξέρουν νά διαβάζουν τίς μάσκες, διέκριναν τά «κατά συνθήκη ψεύδη». Άλλωστε καί άνθρωποι, πού είναι πολύ κοντά στον 'Αρχιεπίσκοπο, όπως ό κόλακας δημοσιογράφος των αρχιεπισκοπικών δωμάτων, διαπίστωσαν καί πληροφορήσαν τό εκκλησιαστικό πλήρωμα, πώς θρέθηκαν «δυό ξένοι στην ίδια πόλη». Μέ όλα τά παρεπόμενα.

Έμειναν τά μποφόρ.

Ό Πατριάρχης έφυγε καί πίσω του έμειναν τά μποφόρ. Έ ένταση. Τά κύματα. Έ ταραχή.

Τά θέματα, πού έπесαν στά κομπιούτερ

των δημοσιογράφων κατά την ολιγοήμερη, άνεπίσημη(!) επίσκεψη του Πατριάρχη Βαρθολομαίου στην έλληνική πρωτεύουσα, δέν είναι λίγα. Καί δέν είναι από εκείνα, πού ξεπερνιούνται μέ την ανταλλαγή δώρων ή φιλοφρονήσεων. Μένουν, άνάβουν τά αίματα, ακροβολίζουν τούς αντιπάλους σέ σχηματισμό μάχης, προκαλούν επικίνδυνες ρωγμές.

Ό Πατριάρχης άρνήθηκε νά ανακατευτεί στή διαμάχη της έλληνικής Έκκλησίας μέ την Πολιτεία. Καί ό 'Αρχιεπίσκοπος καί οι έπιτελείς του κατηγορήσαν τόν Πατριάρχη, ότι συμπορεύτηκε μέ την Πολιτεία καί όχι μέ την Έκκλησία.

Ό 'Αρχιεπίσκοπος έβγαλε άνακοίνωση, πώς, έπειδή ή πατριαρχική επίσκεψη είναι ιδιωτική, ό Πατριάρχης δέν θά έπισκεφθεί κανένα κρατικό παράγοντα. Καί ό Πατριάρχης δέν άφησε πόρτα επίσημου κρατικού παράγοντα, πού νά μή τή χτυπήσει. Καί οι πόρτες άνοιξαν όλες διάπλατα καί τόν ύποδέχτηκαν, όχι ιδιωτικά, αλλά υπερεπίσημα.

Ό Πατριάρχης κολακεύτηκε μέ την πρόταση των Μητροπολιτών, αντιπάλων του 'Αρχιεπισκόπου, νά άρθει τό Αυτοκέφαλο καί νά ένταχθούν όλες οι έλληνικές Μητροπόλεις στή δικαιοδοσία του Πατριαρχείου. Καί ό 'Αρχιεπίσκοπος, εκνευρισμένος, άπάντησε, πώς «'Η Έλλάδα απολαμβάνει την αυτοκεφαλία της... 'Η Έκκλησία ούτε άνύπαρκτη, ούτε μειονεκτική, ούτε πνευματικά άνάπηρη είναι».

Βέβαια, πρίν φύγει ό Πατριάρχης, άντάλλαξαν άσπασμό. Πόσο άδελφικός ήταν, κανένας δέν μπορεί νά τό προσδιορίσει. Πάντως, τά μποφόρ έμειναν πίσω. Καί άντε νά τά δαράσει ό κ. Χριστόδουλος!

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Έκκλησιαστικής ένήμερωσης.

Ίδιοκτήτης:

ό Μητροπολίτης

Άττικής καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Διεύθυνσι: 19011 Αύλών Άττικής.

Τυπογραφείο Κωνσταντίνου Σανιδά,

Ίωαννίνων 6 Μοσχάτο.